

รายวิชาคณิตศาสตร์

รหัสวิชา ค23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง ระบบราคาสินค้า (3)

ครูผู้สอน ครูสรวงรัตน์ เดชะชาติ

ครูชุติมา วรรณรักษ์

เรื่อง ระบบราคาสินค้า (3)

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถ

1. บอกได้ว่าระบบสมการใดเป็นระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร
2. เขียนกราฟของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร พร้อมทั้งระบุคำตอบของระบบสมการ

คำตอบของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

การหาคำตอบของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร
โดยใช้กราฟนั้นมีขั้นตอนอย่างไรบ้าง

เขียนกราฟของสมการเชิงเส้นสองตัวแปรทั้งสองสมการ
จากนั้นจึงพิจารณาว่ากราฟเส้นตรงทั้งสองเส้นนั้นตัดกันที่จุดใด
แล้วจะได้ว่าคู่อันดับของจุดตัดนั้นเป็นคำตอบของระบบสมการ

คำตอบของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

นักเรียนจะทราบได้อย่างไรว่าคู่อันดับของจุดตัดที่ได้มานั้นเป็นคำตอบของระบบสมการ

นำค่า x และค่า y จากคู่อันดับของจุดตัดที่ได้ไปแทนในแต่ละสมการ หากสมการทั้งสองเป็นจริง แสดงว่าคู่อันดับของจุดตัดที่ได้มานั้นเป็นคำตอบของระบบสมการ

ตัวอย่างที่ 1

จงเขียนกราฟของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปรต่อไปนี้

$$x + y = 6$$

$$5x + 5y = 30$$

หาคำตอบของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปรโดยการเขียนกราฟ

$$y = 6 - x$$

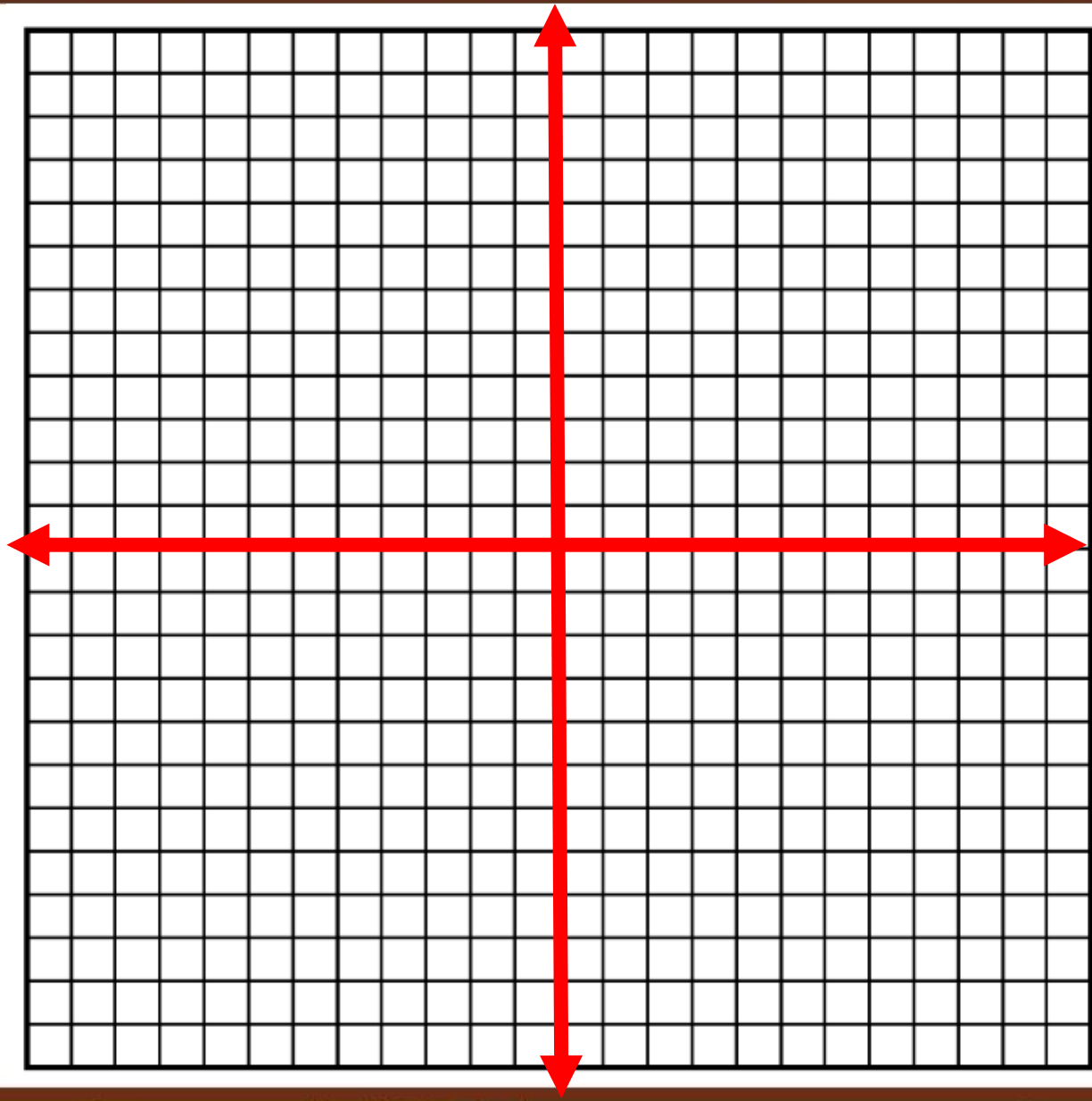
$$y = \frac{30 - 5x}{5}$$

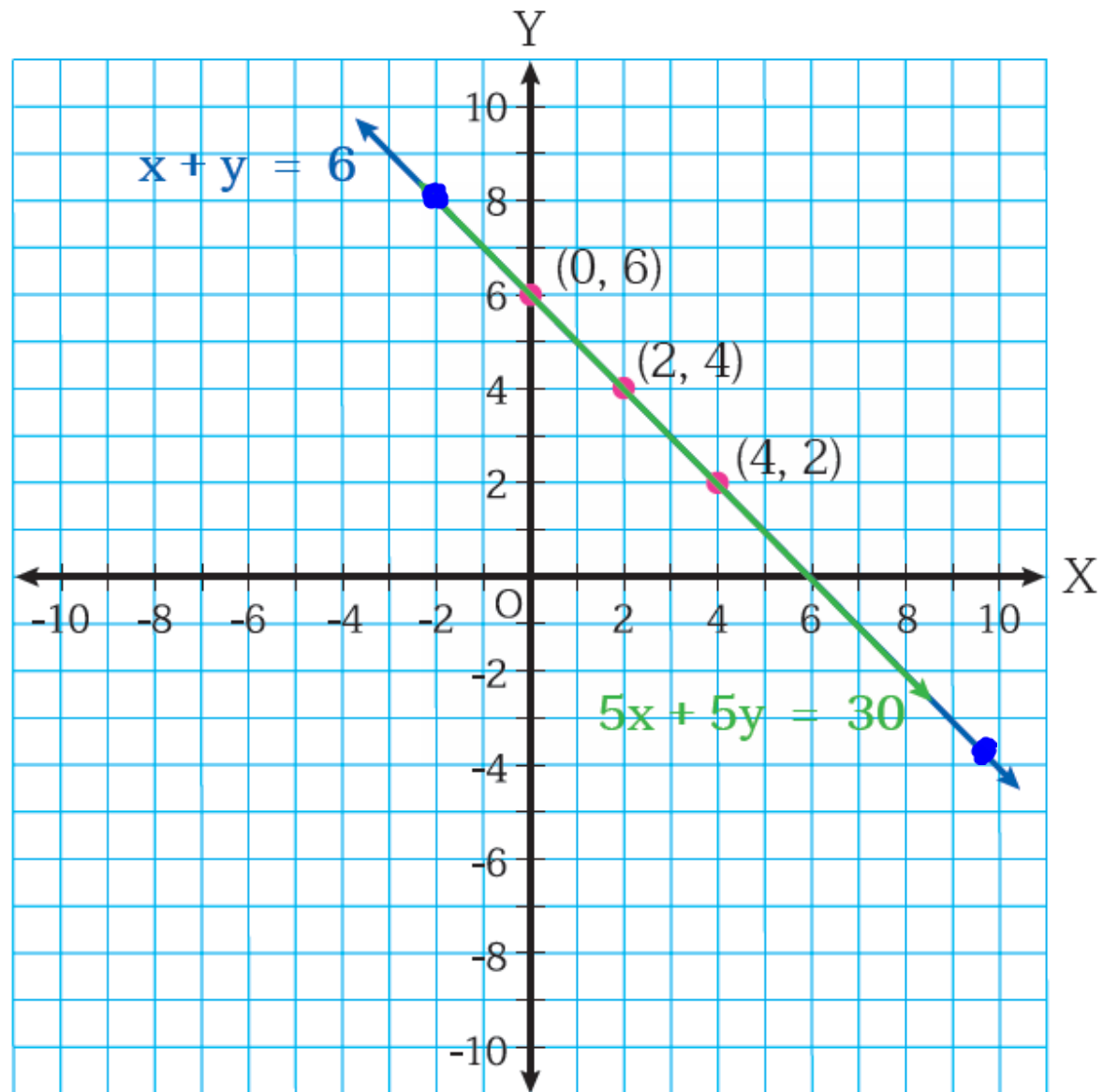

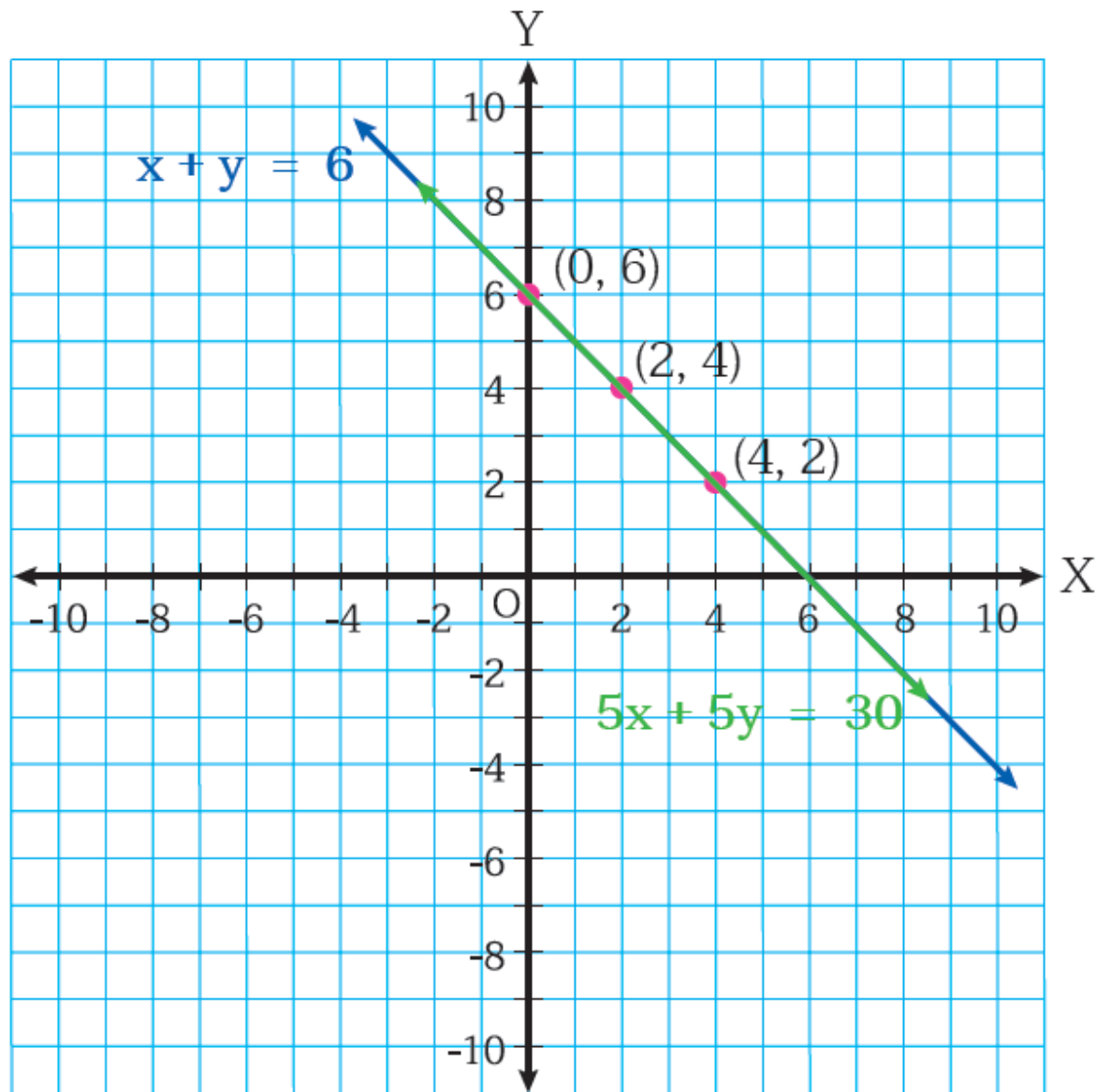
x	0	2	4
$y = 6 - x$			

x	0	2	4
$y = \frac{30 - 5x}{5}$			

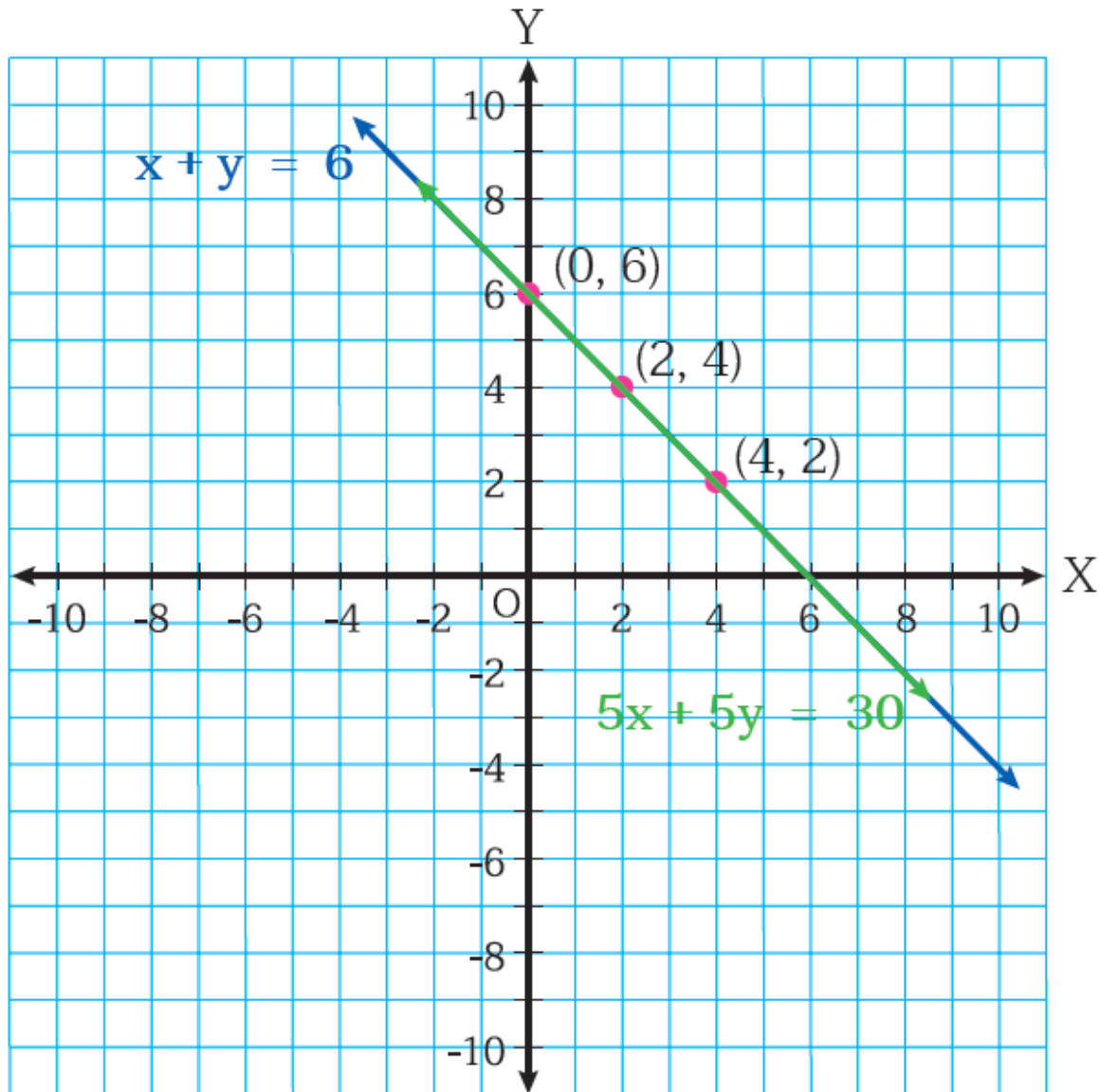

กราฟของสมการทั้งสอง
เป็นเส้นตรงสองเส้น
ซึ่งทับกัน แสดงว่า
ทุกคู่อันดับที่เป็นพิกัด
ของจุดบนเส้นตรง
ที่ทับกันนี้เป็นคำตอบ
ของทั้งสองสมการ

ดังนั้น ระบบสมการนี้จึง
มีคำตอบมากมาย
ไม่จำกัด โดยทุกคู่อันดับ
ต้องสอดคล้องกับสมการ

$$x + y = 6 \text{ และ}$$

$$5x + 5y = 30$$

ตัวอย่างที่ 1

จงเขียนกราฟของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปรต่อไปนี้

$$x + y = 6$$

..... 1

$$5x + 5y = 30$$

..... 2

สมการที่สมมูลกัน

ตัวอย่างที่ 2

จงเขียนกราฟของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปรต่อไปนี้

$$x + y = 6$$

$$2x + 2y = 20$$

หาคำตอบของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปรโดยการเขียนกราฟ

$$y = 6 - x$$

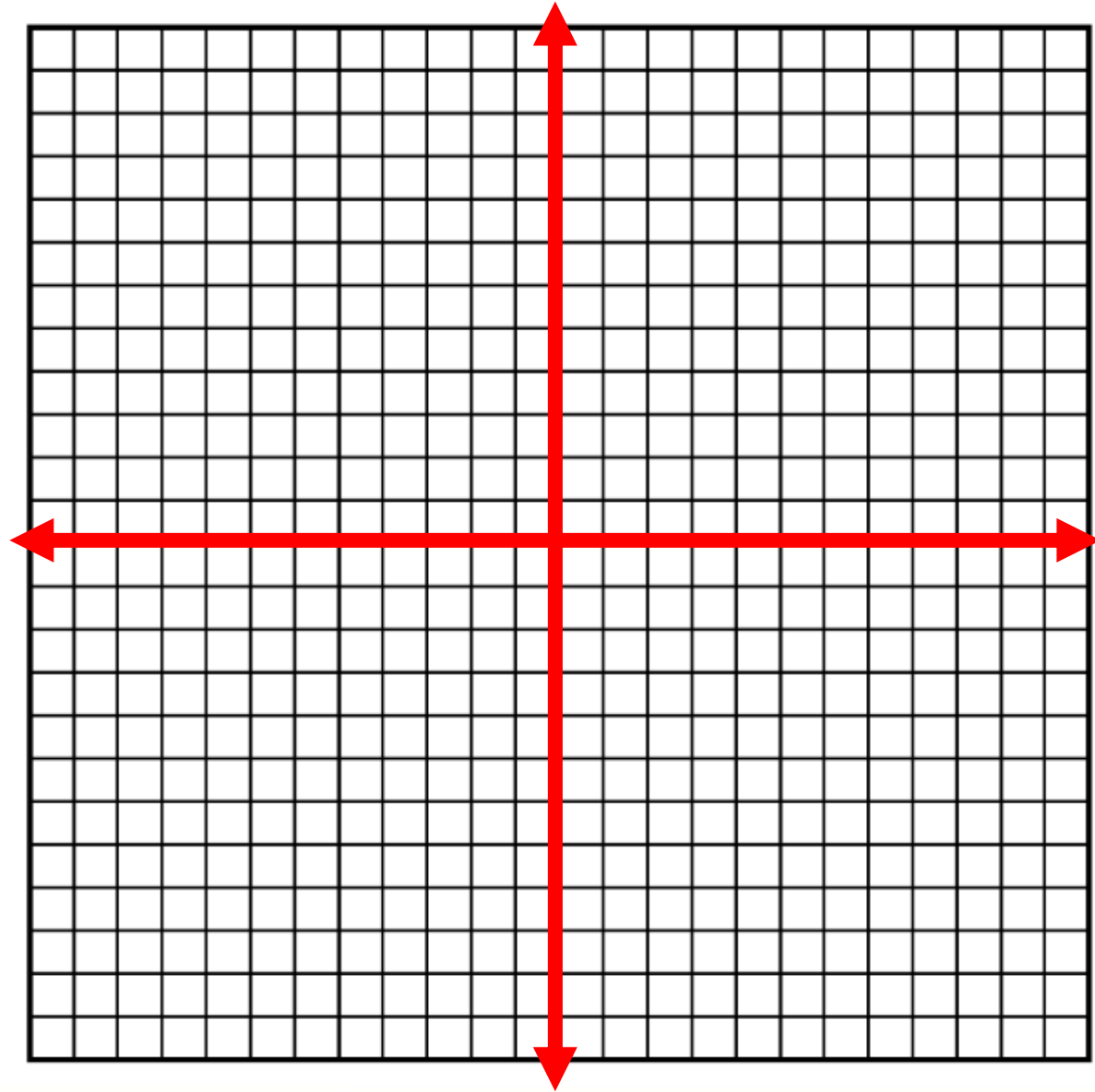

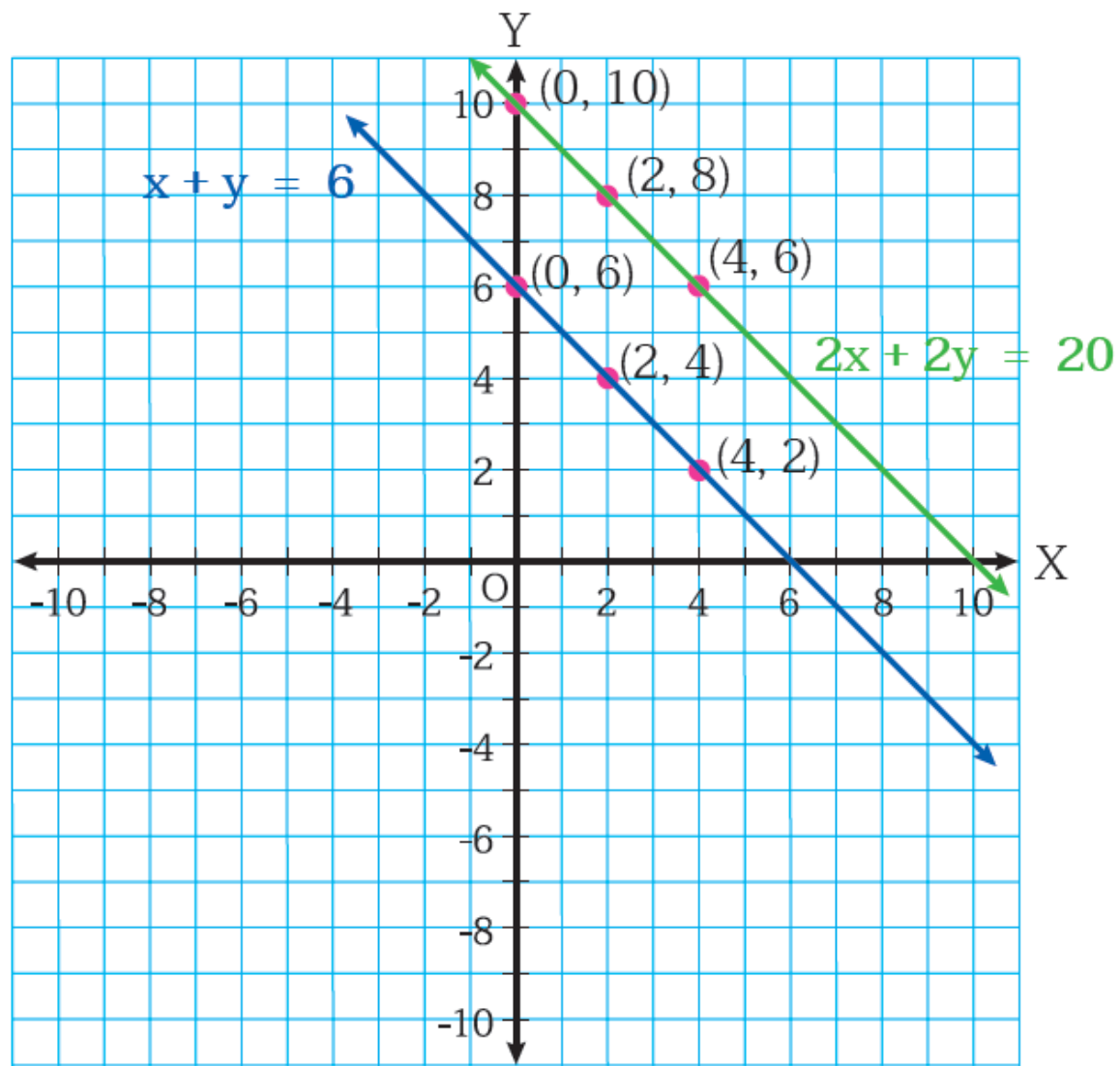
$$y = 10 - x$$

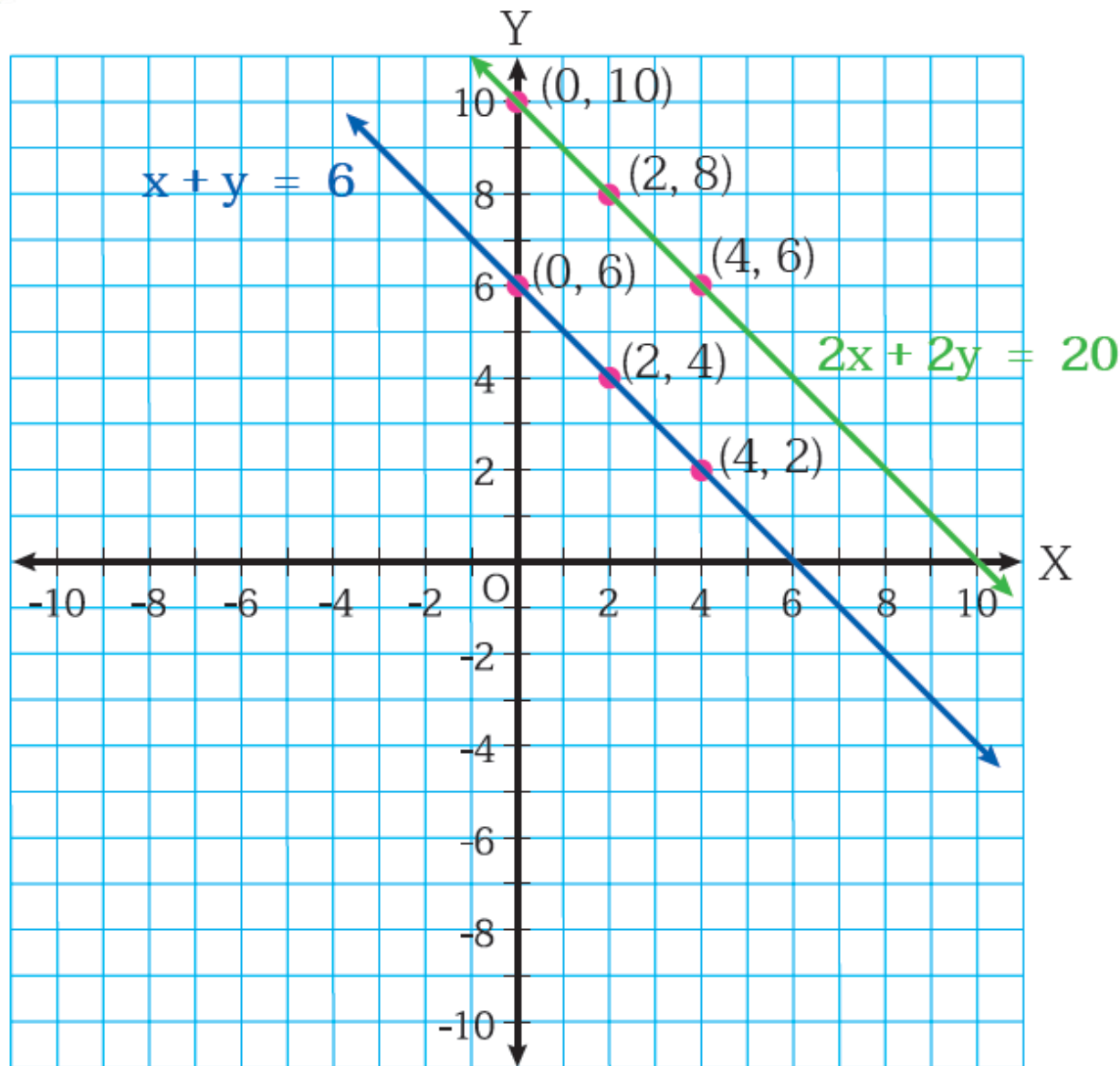
x	0	2	4
$y = 6 - x$			

x	0	2	4
$y = 10 - x$			

กราฟของสมการทั้งสอง
เป็นเส้นตรงสองเส้น
ซึ่งขนานกัน จึงไม่ตัดกัน
ทำให้ไม่มีจุดตัด

ดังนั้น ระบบสมการนี้จึง
ไม่มีคำตอบ

ตัวอย่างที่ 2

จงเขียนกราฟของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปรต่อไปนี้

$$x + y = 6$$

$$2x + 2y = 20$$

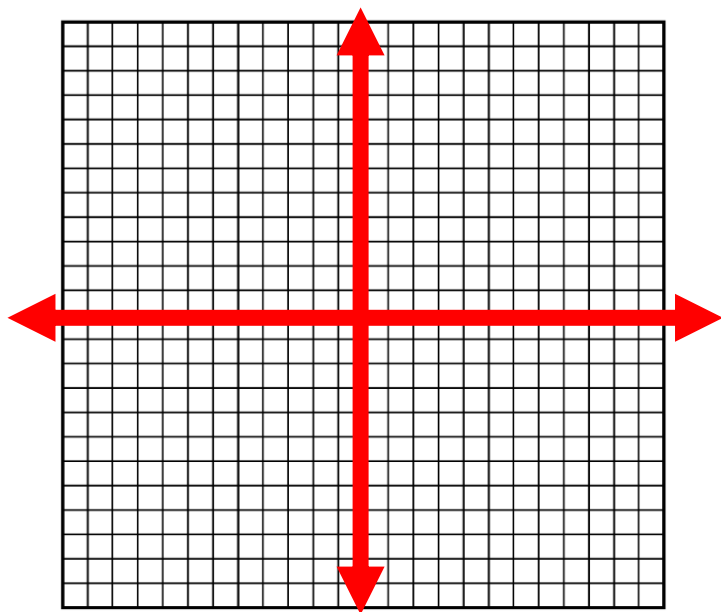

สัมประสิทธิ์ของตัวแปรตัวเดียวกันในสมการทั้งสองเท่ากัน
แต่ค่าคงตัวของสมการทั้งสองไม่เท่ากัน

ระบบสมการที่มีคำตอบ
มากมายไม่จำกัด

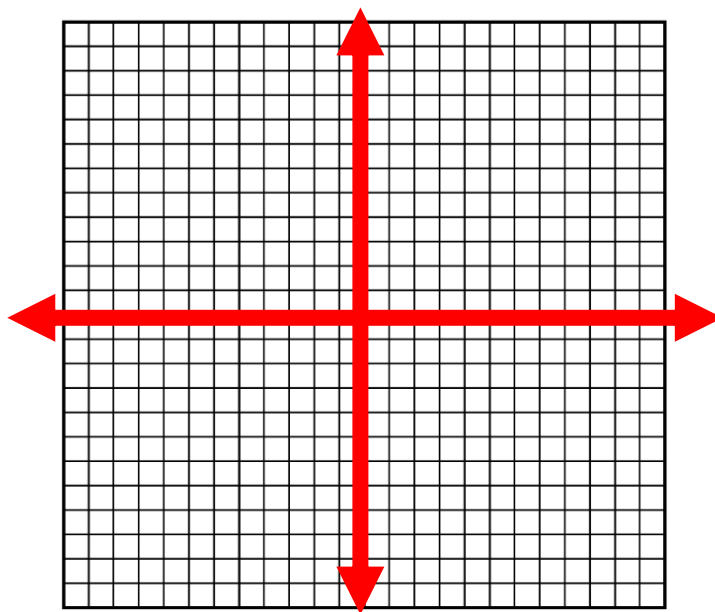
ระบบสมการที่
ไม่มีคำตอบ

กราฟตัดกัน

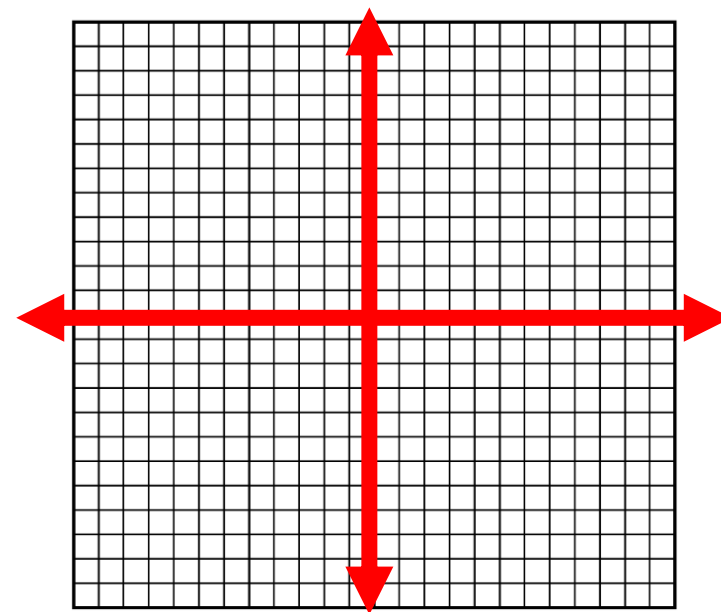
มีคำตอบเดียว

กราฟทับกัน

มีคำตอบมากมาย
ไม่จำกัด

กราฟขนานกัน

ไม่มีคำตอบ

คำตอบของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

อาจมีคำตอบเดียว

มีคำตอบมากมายไม่จำกัด

หรือไม่มีคำตอบเลยก็ได้

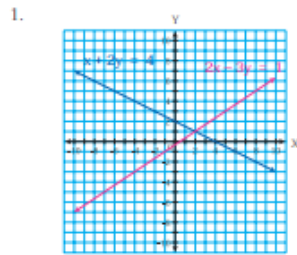

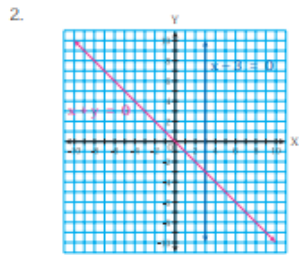
แบบฝึกหัด 3 : คำตอบของระบบสมการจากกราฟ

ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปรอาจมีคำตอบเดียว มีคำตอบมากมายไม่จำกัด หรือไม่มีคำตอบเลยก็ได้

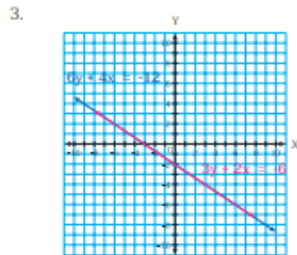
คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณากราฟของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปรที่กำหนดให้ในแต่ละข้อต่อไปนี้ ว่าแต่ละระบบสมการมีคำตอบ 1 คำตอบ มีคำตอบมากมายไม่จำกัด หรือไม่มีคำตอบ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ถูกต้อง

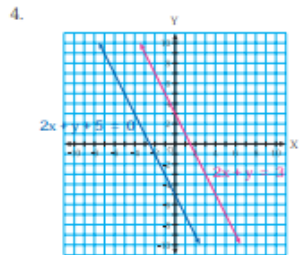
- ระบบสมการนี้มีคำตอบเดียว
- ระบบสมการนี้มีคำตอบมากมายไม่จำกัด
- ระบบสมการนี้ไม่มีคำตอบ

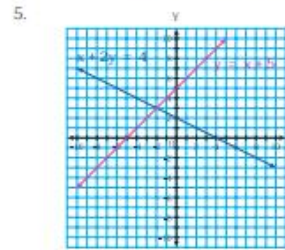
- ระบบสมการนี้มีคำตอบเดียว
- ระบบสมการนี้มีคำตอบมากมายไม่จำกัด
- ระบบสมการนี้ไม่มีคำตอบ

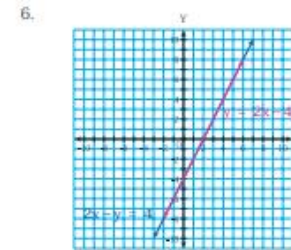
- ระบบสมการนี้มีคำตอบเดียว
- ระบบสมการนี้มีคำตอบมากมายไม่จำกัด
- ระบบสมการนี้ไม่มีคำตอบ

- ระบบสมการนี้มีคำตอบเดียว
- ระบบสมการนี้มีคำตอบมากมายไม่จำกัด
- ระบบสมการนี้ไม่มีคำตอบ

- ระบบสมการนี้มีคำตอบเดียว
- ระบบสมการนี้มีคำตอบมากมายไม่จำกัด
- ระบบสมการนี้ไม่มีคำตอบ

- ระบบสมการนี้มีคำตอบเดียว
- ระบบสมการนี้มีคำตอบมากมายไม่จำกัด
- ระบบสมการนี้ไม่มีคำตอบ

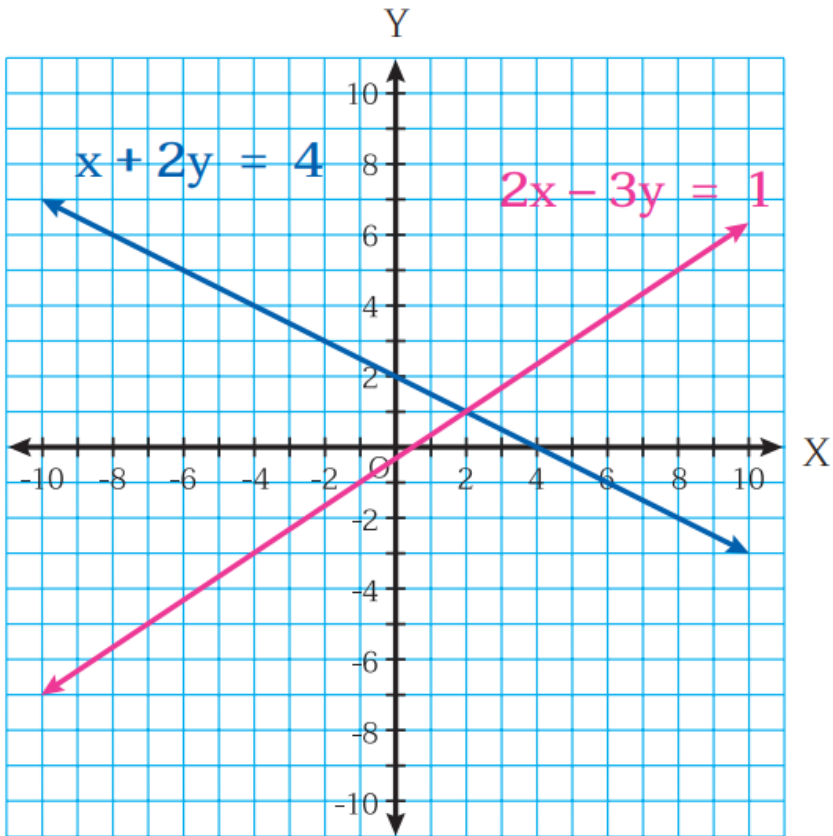
คำชี้แจง

ให้นักเรียนพิจารณากราฟของระบบสมการเชิงเส้น
สองตัวแปรที่กำหนดให้ในแต่ละข้อต่อไปนี้ว่าแต่ละ
ระบบสมการมีคำตอบ 1 คำตอบ มีคำตอบมากมายไม่จำกัด
หรือไม่มีคำตอบ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน
หน้าข้อความที่ถูกต้อง

ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปรอาจมีคำตอบเดียว มีคำตอบมากมายไม่จำกัด หรือไม่มีคำตอบเลยก็ได้

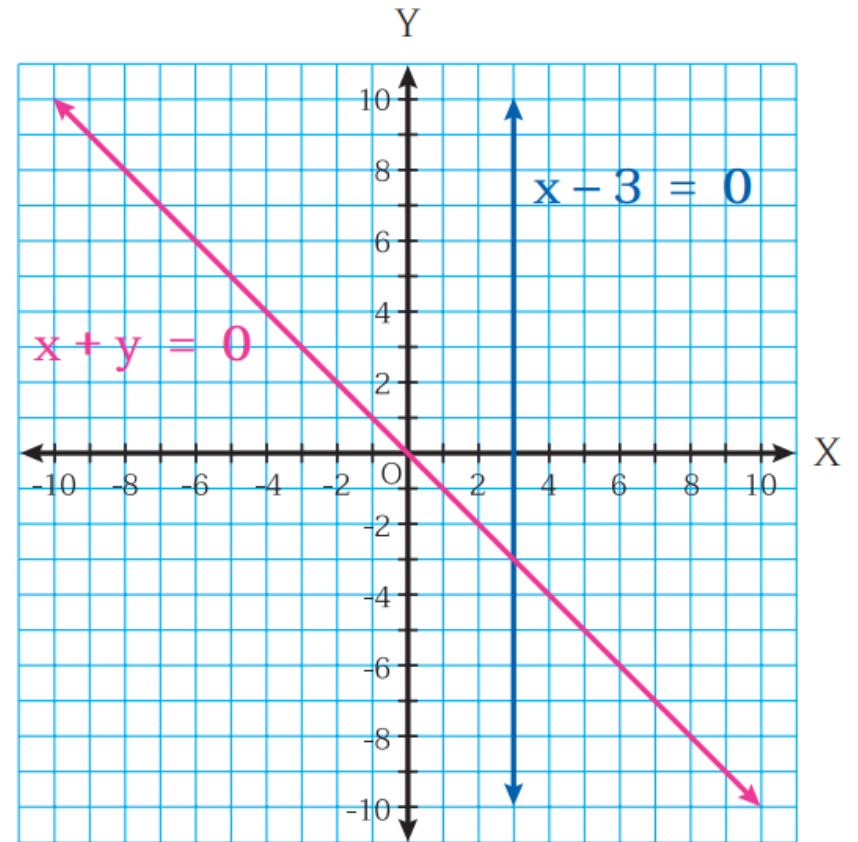

1.

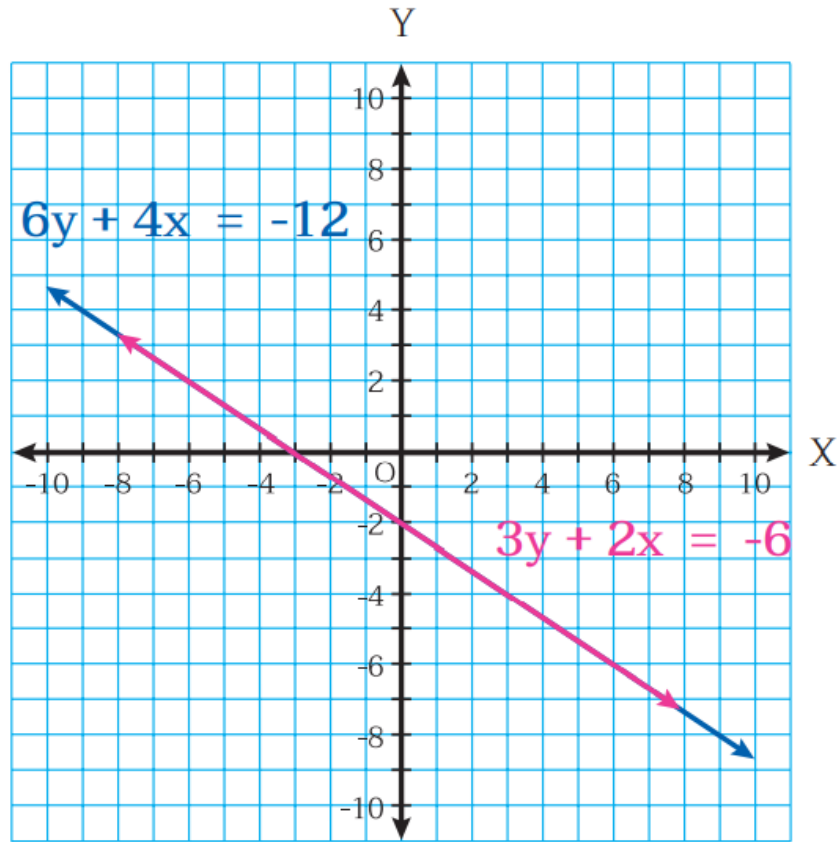
- ระบบสมการนี้มีคำตอบเดียว
- ระบบสมการนี้มีคำตอบมากมายไม่จำกัด
- ระบบสมการนี้ไม่มีคำตอบ

2.

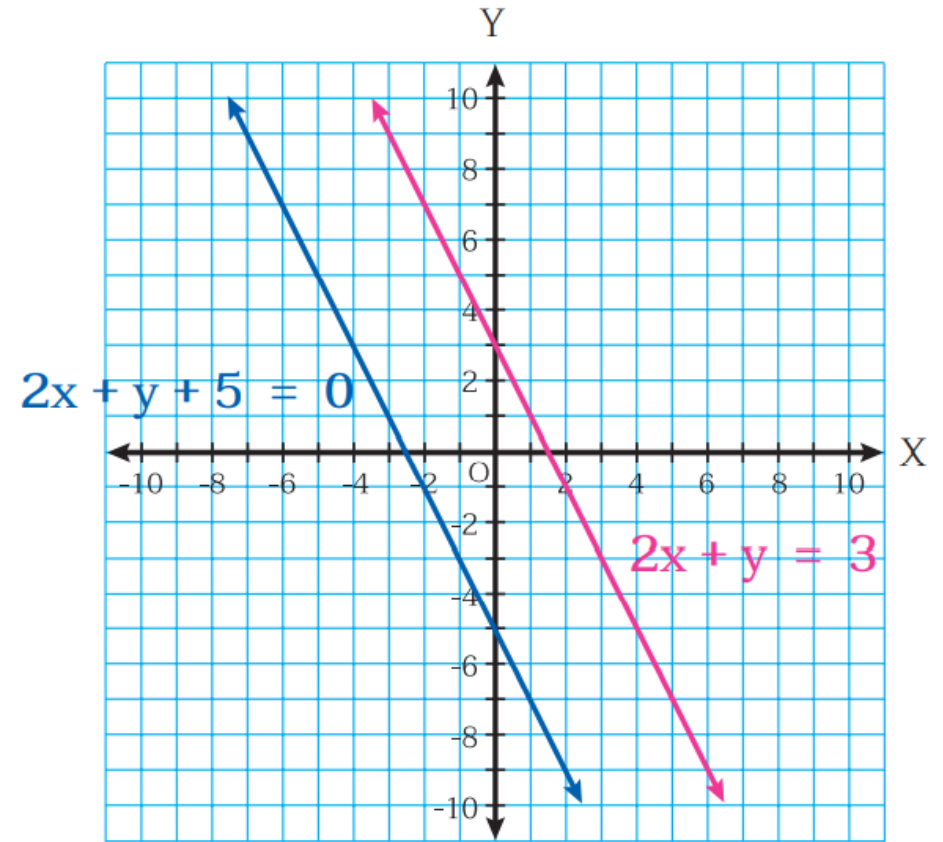
- ระบบสมการนี้มีคำตอบเดียว
- ระบบสมการนี้มีคำตอบมากมายไม่จำกัด
- ระบบสมการนี้ไม่มีคำตอบ

3.

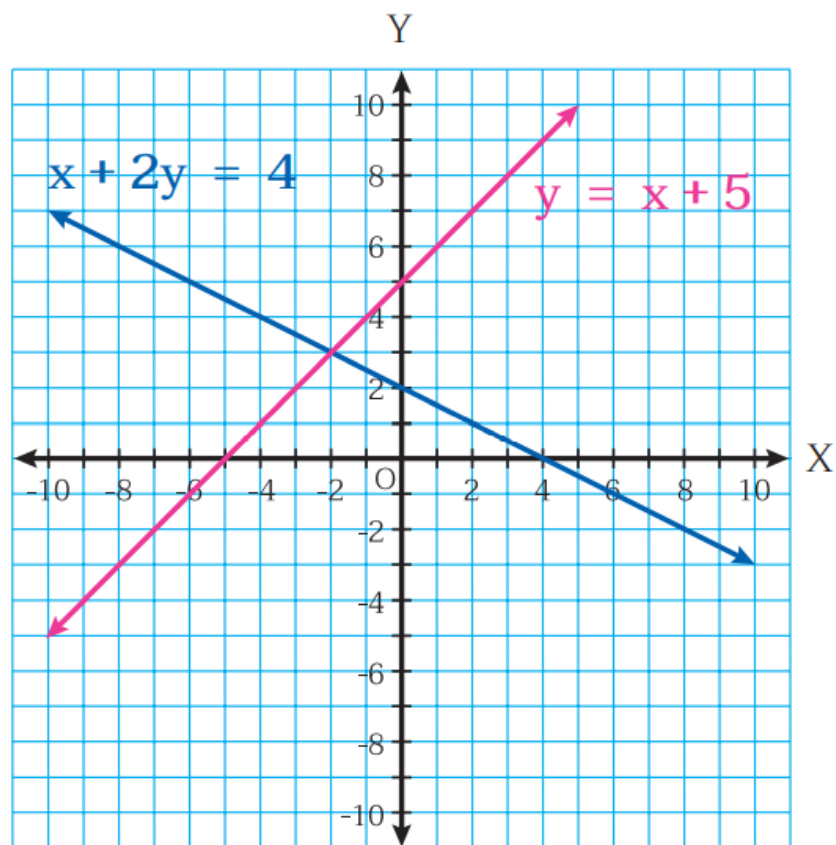
- ระบบสมการนี้มีคำตอบเดียว
- ระบบสมการนี้มีคำตอบมากมายไม่จำกัด
- ระบบสมการนี้ไม่มีคำตอบ

4.

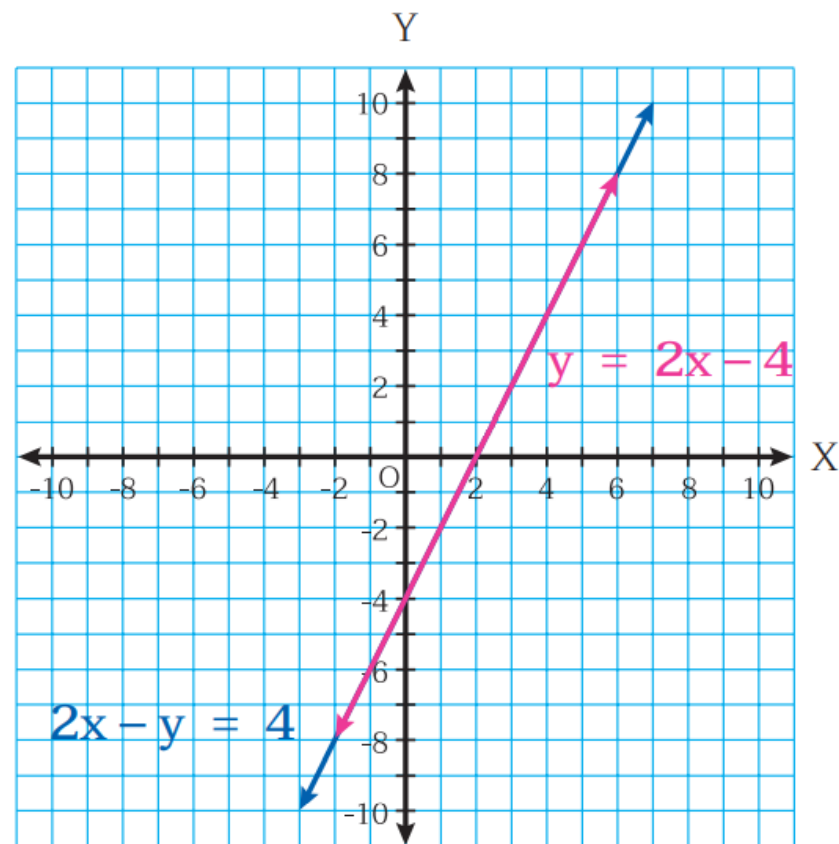
- ระบบสมการนี้มีคำตอบเดียว
- ระบบสมการนี้มีคำตอบมากมายไม่จำกัด
- ระบบสมการนี้ไม่มีคำตอบ

5.

- ระบบสมการนี้มีคำตอบเดียว
- ระบบสมการนี้มีคำตอบมากมายไม่จำกัด
- ระบบสมการนี้ไม่มีคำตอบ

6.

- ระบบสมการนี้มีคำตอบเดียว
- ระบบสมการนี้มีคำตอบมากมายไม่จำกัด
- ระบบสมการนี้ไม่มีคำตอบ

สรุปท้ายบทเรียน
???

คำตอบของระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

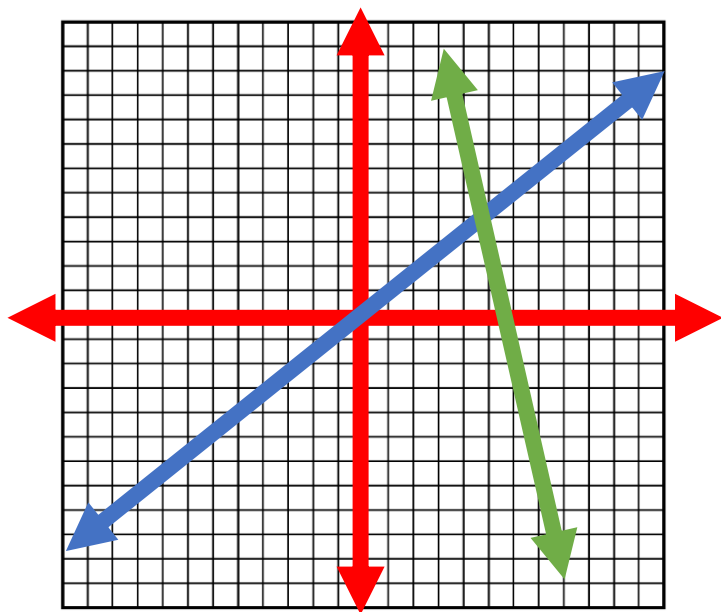
ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร

อาจมีคำตอบเดียว

มีคำตอบมากมายไม่จำกัด

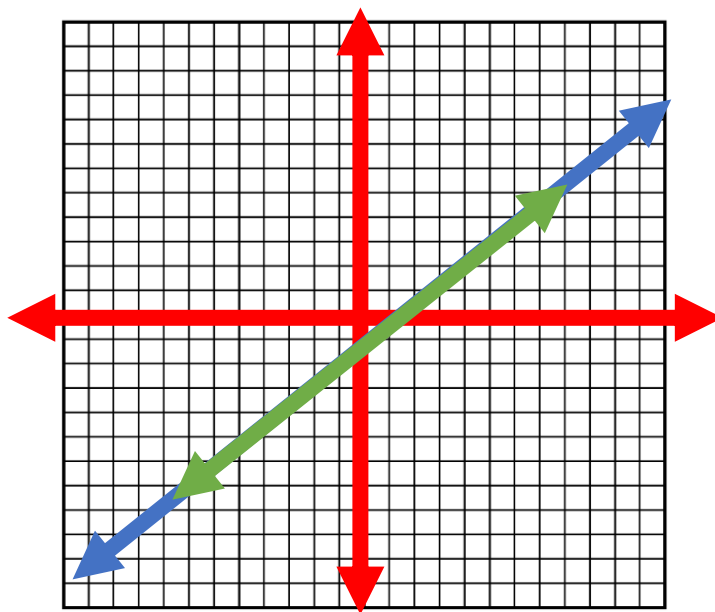
หรือไม่มีคำตอบเลยก็ได้

กราฟตัดกัน

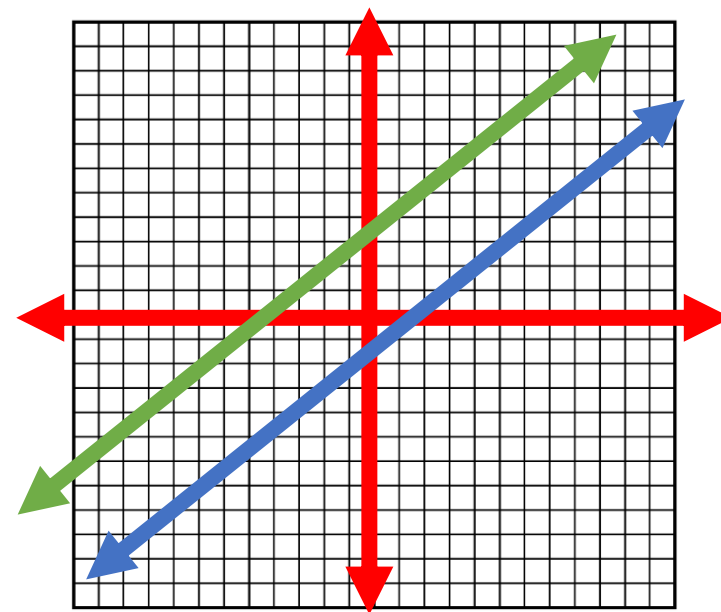
มีคำตอบเดียว

กราฟทับกัน

มีคำตอบมากมาย
ไม่จำกัด

กราฟขนานกัน

ไม่มีคำตอบ

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ปรับระบบพบคำตอบ (1)

123

สิ่งที่ต้องเตรียม

1. แบบฝึกหัดที่ 4 : การแก้ระบบสมการ (1)
2. บัตรภาพกราฟกับคำตอบของระบบสมการ

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่

www.dltv.ac.th

